

Wrocław, 26 lutego 2014 roku

WK.60/449/K-59/13

**Pan
Wojciech Huczyński
Przewodniczący Zarządu
Ekologicznego Związku Gospodarki Odpadami
Komunalnymi „EKOGOK” w Oławie**

**z siedzibą w Gać 90
55-200 Oława**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 roku, poz. 1113), przeprowadziła w okresie 2 grudnia 2013 roku do 10 stycznia 2014 roku kontrolę gospodarki finansowej Ekologicznego Związku Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” w Oławie z siedzibą w Gać, zwanym dalej Związkiem, za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 października 2013 roku.

Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole podpisanym 10 stycznia 2014 roku i pozostawionym w jednostce.

Kontrola w Związku wykazała, obok obowiązków i zadań realizowanych prawidłowo, również uchybienia i nieprawidłowości, omówione szczegółowo w protokole kontroli.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w szczególności w zakresie niżej wskazanych zagadnień.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

W okresie od września 2011 roku do października 2013 roku dowody księgowe Związku nie były oznaczane numerami dokumentu z ksiąg rachunkowych (dziennika), co było niezgodne z art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 roku nr 152, poz. 1223 ze zm.), w myśl którego „księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, (...), a w szczególności: (...) udokumentowanie zapisów pozwala na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych; (...)”.

W okresie od 1 stycznia 2011 do 31 października 2013 roku wszystkie dowody źródłowe (wyciągi, faktury, raporty kasowe) w księgach rachunkowych Związku były ewidencjonowane pod nazwą „Polecenie księgowania”, tymczasem z obowiązujących Związek zasad (polityki) rachunkowości wprowadzonych Zarządzeniem Przewodniczącego Zarządu Ekologicznego Związku Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” nr 1/11 z 3 stycznia 2011 roku (opis systemu informatycznego „Kartoteka Dokumentów”) wynikało, że „operacje gospodarcze można ewidencjonować w takich grupach dokumentów jak: faktura VAT zakup, faktura VAT sprzedaż, wyciąg bankowy, a przed przystąpieniem do wprowadzania pierwszego dokumentu, należy utworzyć

dzienniki dokumentów oraz grupy dokumentów”. Ponadto wyżej opisane nieprawidłowości świadczyły o niewypełnieniu zapisu zawartego w art. 14 ust. 2 powoływanej ustawy o rachunkowości z którego wynika, że: „(...) Sposób dokonywania zapisów w dzienniku powinien umożliwiać ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowym”.

W 2012 i 2013 roku dokonywano zapisów w ewidencji księgowej bez dowodów źródłowych (dotyczyło: przeniesień dochodów i wydatków na konto 800; przypisów należności; przeksięgowania kosztów, przychodów, mylnych księgowania; ewidencji planu i zaangażowania; naliczeń wynagrodzenia rocznego za 2012 rok, ewidencji amortyzacji), co stanowiło o niewypełnieniu obowiązku wynikającego z art. 20 ust. 2 powołanej ustawy o rachunkowości stosownie do którego: „Podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane dalej „dowodami źródłowymi”: 1) zewnętrzne obce - otrzymane od kontrahentów; 2) zewnętrzne własne - przekazywane w oryginale kontrahentom; 3) wewnętrzne - dotyczące operacji wewnątrz jednostki”.

Skontrolowane w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 października 2013 roku źródłowe dowody księgowe dotyczące kosztów Związku (faktury, noty) ujmowano w księgach rachunkowych w momencie zapłaty, co doprowadziło do sytuacji, że część faktur z innego okresu sprawozdawczego ujęto w księgach w następnym okresie sprawozdawczym. Z art. 20 ust. 1 powoływanej ustawy o rachunkowości wynika, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Nie prowadzono ewidencji analitycznej do kont: 401 „Zużycie materiałów i energii”, 402 „Usługi obce”, 403 „Podatki i opłaty”, 404 „Wynagrodzenia”, 405 „Ubezpieczenie społeczne i inne świadczenia”, 409 „Pozostałe koszty rodzajowe” według podziałek klasyfikacji planu finansowego, a do konta 760 „Pozostałe przychody operacyjne” według pozycji planu finansowego, obowiązek czego wynikał z opisów kont „4” i „7” zawartych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...) (Dz.U. nr 128, poz. 861 ze zm., a obecnie obowiązujący tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 289) oraz z „Komentarza do planu kont jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych Marii Augustowskiej – wydanie XII”, w oparciu o który Związek prowadzi księgi rachunkowe (zapis w polityce rachunkowości).

Oprocentowanie lokat terminowych i oprocentowanie środków na rachunku bankowym jednostki ewidencjonowano na koncie 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” zamiast na 750 „Przychody finansowe”. Było to niezgodne z opisem konta 720 zawartym w załączniku nr 3 do powoływanego rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...) oraz w ww. Komentarzu do planu kont (...). Zgodnie z powołanym Komentarzem konto 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” służy do ewidencji przychodów z tytułu dochodów budżetowych (...). Na stronie Ma konta 720 ujmuje się przychody z tytułu dochodów budżetowych, stanowiących dochody publiczne wymienione w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych oraz innych tytułów niewymienionych przy pozostałych kontach zespołu 7. Konto 750 „Przychody

finansowe” służy do ewidencji przychodów z tytułu operacji finansowych niestanowiących dochodów budżetowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych. Na stronie Ma konta 750 ujmuje się w szczególności (...) oprocentowanie lokat terminowych i środków na rachunkach bankowych (...). W rachunku zysków i strat przychody ewidencjonowane na koncie 750 wykazuje się w grupie G. Przychody finansowe.

W 2012 roku stwierdzono 5 przypadków regulowania z rachunku bankowego Związku odsetek od nieterminowego regulowania zobowiązań, oraz sald Ma konta 135 „Rachunek ZFŚS” (odpowiednio: 30 czerwca 2012 roku -1,89 zł, 31 lipca 2012 roku -10,00 zł i 31 sierpnia 2012 roku -10,00 zł) w łącznej kwocie 10,77 zł, które klasyfikowano w §§ 4300 (zakup usług pozostałych) i 4430 (różne opłaty i składki). Było to niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm., a obecnie obowiązujący tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 885 ze zm.) z którego wynika, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. nr 38, poz. 207 ze zm.) odsetki od nieterminowych płatności klasyfikuje się w § 4580 (pozostałe odsetki).

Nie zachowano zgodności danych w rocznym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za 2012 rok w zakresie kwot wykazanych w kolumnie „Zaangażowanie” z danymi wynikającymi z ewidencji analitycznej prowadzonej według podziałek klasyfikacyjnych planu finansowego do konta 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”. Różnica w łącznej kwocie 12.709,22 zł stanowiła zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat, które nie zostało wyksięgowane z konta 998. Zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. nr 20, poz. 103), kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Ponadto z opisu konta 998 zawartego w powołanym rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów (...) konto 998 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku budżetowego oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych ujętych do realizacji w danym roku budżetowym (...). Na stronie Ma konta 998 ujmuje się zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym.

Na koncie analitycznym prowadzonym do konta 130 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych” stwierdzono ujęcie operacji gospodarczej dotyczącej dochodów, bez klasyfikacji budżetowej (15 października 2013 roku wpływ kwoty 47.785,50 zł – zapłata przez kontrahenta faktury nr 9/2013 wystawionej przez Związek za dzierżawę majątku), co uniemożliwiło wykazanie tej kwoty w sprawozdaniu budżetowym Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od 1 stycznia do 31 października 2013 roku. Było to niezgodne z art. 39 ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o

finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 885 ze zm.), z którego wynika, że dochody publiczne, wydatki publiczne i przychody, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, klasyfikuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, według: 1) działów i rozdziałów – określających rodzaj działalności; 2) paragrafów – określających rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3. Ponadto zgodnie z powoływanym rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...) ewidencja szczegółowa do konta 130 winna być prowadzona w szczególowości planu finansowego dochodów i wydatków budżetowych.

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Przewodniczącego Zarządu Związku, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r., poz. 1113), wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 330 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a. sprawdzalnego prowadzenia ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy;
 - b. przestrzegania zasady określonej art. 14 ust. 2 tej ustawy, w myśl której sposób dokonywania zapisów w dzienniku powinien umożliwiać ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi;
 - c. dokonywania zapisów w ewidencji księgowej wyłącznie na podstawie dowodów księgowych, stosownie do przepisów art. 20 ust. 2;
 - d. ewidencjonowania w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego operacji gospodarczych, które nastąpiły w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy.
2. Przestrzeganie zapisów zawartych w obowiązujących Związek zasadach (polityce) rachunkowości (Zarządzenie Przewodniczącego Zarządu Ekologicznego Związku Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOLOGOK” nr 1/11 z 3 stycznia 2011 roku), w szczególności w zakresie ewidencjonowania w księgach rachunkowych dowodów źródłowych z uwzględnieniem grup dokumentów wymienionych w ww. zasadach rachunkowości.
3. Przestrzegania przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 289), w szczególności w zakresie zasad ewidencji operacji gospodarczych na kontach: 401 „Zużycie

materiałów i energii”, 402 „Usługi obce”, 403 „Podatki i opłaty”, 404 „Wynagrodzenia”, 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia”, 409 „Pozostałe koszty rodzajowe”, 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”, 750 „Przychody finansowe”, 760 „Pozostałe przychody operacyjne” i 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, stosownie do opisów kont zawartych w załączniku nr 3 „Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych” do rozporządzenia, oraz Komentarzu do planu kont jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych Marii Augustowskiej – wydanie XII, w oparciu o który Związek prowadzi księgi rachunkowe.

4. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. poz. 119), w szczególności w zakresie wykazywania w sprawozdaniach kwot zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia.
5. Przestrzeganie postanowień art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 885 ze zm.) z którego wynika, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
6. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. nr 38, poz. 207 ze zm.), w szczególności w zakresie właściwego klasyfikowania odsetek od nieterminowych płatności.
7. Wylimitowanie pozostałych nieprawidłowości i uchybień szczegółowo opisanych w protokole kontroli.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o wykonaniu wniosków lub przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Franciszek Październik

Przewodniczący Zgromadzenia Związku